

ПРОЦЕСУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОЗВІЛЬНОЇ ПРОЦЕДУРИ В УПРАВЛІННІ НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ

Синчанський Станіслав Олександрович,

orcid.org/0009-0008-0869-4103

кандидат юридичних наук, адвокат, докторант
Інституту держави і права імені В.М. Корецького
Національної академії наук України

Стаття пропонує доктринальне осмислення правових механізмів допуску суб'єктів господарювання до діяльності з управління небезпечними відходами в Україні крізь призму взаємодії матеріального та процесуального екологічного права і цифрових адмініструментів. Предметом аналізу виступають норми Закону України «Про управління відходами» та Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а також підзаконні акти Кабінету Міністрів України і Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України, що регулюють надання адміністративних послуг через Інформаційну систему управління відходами (як складову «ЕкоСистеми»), ведення реєстрів, видачу дозволів і ліцензій.

Показано, що чинна модель допуску є багаторівневою та складається з послідовності «оцінка впливу на довкілля (надалі – ОВД) → дозвіл на оброблення → ліцензія на управління небезпечними відходами». Вона покликана одночасно забезпечити превентивну оцінку впливів на довкілля (через висновок з оцінки впливу на довкілля), підтвердження технічної придатності конкретного об'єкта (через дозвіл на оброблення) та відповідність оператора системним стандартам безпеки (через ліцензування, що передбачає попередню перевірку матеріально-технічної бази (надалі – МТБ)). Разом з тим зіставлення матеріальних вимог і процедурних етапів виявляє значне дублювання контрольних функцій: на трьох різних стадіях перевіряються тотожні параметри екологічної допустимості, технологічної спроможності та організаційної придатності. Це зумовлює кумуляцію строків, зростання транзакційних витрат для бізнесу і адміністративного навантаження для органів, не створюючи пропорційного приросту рівня екологічної безпеки. Особливої уваги набула проміжна ланка дозволу на оброблення, що фактично трансформується у «процесуальний шлюз», адже повторно агрегує дані та умови, вже встановлені у висновку з оцінки впливу на довкілля і надалі знову перевірювані в межах ліцензування включно з обов'язковою перевіркою матеріально-технічної бази. На цій підставі обґрунтовується дерегуляційне рішення для небезпечних відходів: інтегрувати зміст дозволу на оброблення безпосередньо у структуру ліцензії та Ліцензійних умов, зберігши обов'язковість висновку з ОВД і передліцензійної перевірки матеріально-технічної бази.

Ключові слова: управління небезпечними відходами, ліцензування, дозвіл на оброблення, оцінка впливу на довкілля (ОВД), матеріально-технічна база, дерегуляція, «ЕкоСистема», Ліцензійні умови.

Synchanskyi Stanislav. Procedural aspects of the licensing procedure in hazardous waste management in Ukraine

The article offers a doctrinal understanding of the legal mechanisms for admitting economic entities to hazardous waste management activities in Ukraine through the prism of the interaction between substantive and procedural environmental law and digital administrative tools. The subject of analysis is the provisions of the Law of Ukraine "On Waste Management" and the Law of Ukraine "On Environmental Impact Assessment", as well as subordinate acts of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Environmental Protection and Natural Resources of Ukraine, which regulate the provision of administrative services through the Waste Management Information System (as part of the "EcoSystem"), maintaining registers, and issuing permits and licences.

It has been shown that the current permit model is multi-level and consists of a sequence of "environmental impact assessment (hereinafter referred to as EIA) → processing permit → hazardous waste management licence". It is designed to simultaneously ensure a preventive assessment of environmental impacts (through an environmental impact assessment conclusion), confirmation of the technical suitability of a specific facility (through a processing permit), and the operator's compliance with system safety standards (through licensing, which involves a preliminary check of the material and technical base). At the same time, a comparison of material requirements and procedural stages reveals significant duplication of control functions: identical parameters of environmental acceptability, technological capability and organisational suitability are checked at three different stages. This leads to an accumulation of deadlines, increased transaction costs for businesses and administrative burdens for authorities, without creating a proportional increase in the level of environmental safety. Particular attention has been paid to the intermediate link of the processing permit, which in fact transforms into a "procedural gateway", as it re-aggregates the data and conditions already established in the environmental impact assessment conclusion and subsequently re-verified within the licensing process including mandatory verification of the material and technical base. This is the basis for the deregulation decision for hazardous waste: to integrate the content of the processing permit directly into the structure of the licence and the Licence Conditions, while retaining the mandatory requirement for an EIA conclusion and pre-licence inspection of the material and technical base.

Key words: hazardous waste management, licensing, treatment permit, environmental impact assessment (EIA), material and technical base, deregulation, EcoSystem, licensing conditions.

Постановка проблеми. Як зазначає А.А. Баженова, процедура ліцензування – це урегульована адміністративно-правовими нормами послідовність дій суб'єктів ліцензійних правовідносин, спрямованих на забезпечення реалізації права на діяльність, не заборонену законом, але таку, що створює підвищений ризик заподіяння шкоди життю та здоров'ю, правам і свободам людей, навколишньому природному середовищу, безпеці держави та на запобігання цієї шкоди [1, с. 192]. Сучасна модель допуску суб'єктів господарювання до діяльності у сфері управління небезпечними відходами в Україні побудована як послідовність процедур «ОВД → дозвіл на оброблення → ліцензія на управління небезпечними відходами». Попри цифровізацію адмінпослуг (Інформаційна система управління відходами, «ЕкоСистема») та наявність чітких матеріальних вимог, ця модель генерує системне дублювання контрольних функцій і даних: висновок з ОВД, дозвіл на оброблення та ліцензійне провадження тричі перевіряють і підтверджують екологічну допустимість планованої діяльності, технічну спроможність об'єкта та організаційну придатність оператора. Результатом стають кумуляція строків, зростання транзакційних витрат і підвищення регуляторної невизначеності на старті діяльності без доведеного приросту екологічної безпеки. Додатковою

проблемою є методологічна неузгодженість чинної архітектури з інтегрованими підходами ЄС до попередження та контролю забруднення. У європейській парадигмі інтегрованого підходу (Waste Framework Directive; Industrial Emissions Directive) пріоритет надається консолідації умов у межах одного акта та уникненню дублювання процедур [2; 3]. Існує також потреба в диференціації вимог залежно від рівня екологічного ризику: для небезпечних відходів – посилений, але інтегрований режим; для відходів, що не є небезпечними, – достатній, але не надмірний контроль. У підсумку наявна конструкція гальмує правомірний запуск проєктів, не забезпечуючи при цьому унікальних гарантій безпеки, яких уже не надають ОВД і передліцензійна перевірка матеріально-технічної бази.

Метою дослідження є наукове обґрунтування та нормативно-прикладне моделювання спрощеної, але екологічно надійної процедури допуску до діяльності з управління небезпечними відходами за принципом «єдиного вікна»: інтегрувати зміст дозволу на оброблення у структуру ліцензії на управління небезпечними відходами, зберігши обов'язковість висновку з ОВД і передліцензійної перевірки матеріально-технічної бази.

Наукова новизна роботи полягає в обґрунтуванні дерегуляційної трансформації моделі для небезпечних відхо-

дів: пропонується інкорпорувати зміст дозволу на оброблення (коди відходів, переліки операцій, технологічні карти й умови моніторингу, спеціальні вимоги до окремих установок) безпосередньо у структуру ліцензії та Ліцензійних умов, зберігши обов'язковість висновку з ОВД і передліцензійної перевірки МТБ.

Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні чіткого алгоритму ліцензування діяльності з управління небезпечними відходами «ОВД → перевірка МТБ → ліцензія» та у наданні адресних пропозицій щодо модифікації базового закону, Ліцензійних умов і підзаконних актів у частині виключення дублювання процедур і даних. Реалізація цих змін у межах «ЕкоСистеми» та Інформаційної системи управління відходами здатна забезпечити одночасне зменшення регуляторних витрат і підвищення ефективності державного нагляду за рахунок концентрації всіх релевантних умов у межах одного системно важливого адміністративного акта – ліцензії на управління небезпечними відходами.

Виклад основного матеріалу. На думку А.С. Євстігнєєва, правовими ознаками дозвільної процедури у досліджуваній сфері повинні бути регламентованість нормами екологічного права [4, с. 197]. Правові аспекти допуску суб'єктів господарювання до провадження діяльності у сфері управління небезпечними відходами в Україні формують цілісну, але багаторівневу регуляторну матрицю, що поєднує первинне матеріальне право, процедури превентивної екологічної оцінки, адміністративні сервіси та засади державного нагляду. Нормативним ядром цієї матриці є Закон України «Про управління відходами» [5], який розгортає термінологічний і процедурний каркас поводження з відходами, встановлює загальні принципи та ієрархію управління відходами та визначає інструменти державного контролю. У взаємодії з ним функціонує Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» [6], котрий закріплює обов'язковість проходження процедури оцінки впливу на довкілля для планованої діяльності, здатної істотно вплинути на стан довкілля, у тому числі для об'єктів оброблення, відновлення, вида-

лення та іншого управління відходами. Систему доповнюють підзаконні акти Кабінету Міністрів України та нормативні документи центрального органу виконавчої влади у сфері охорони довкілля, що конкретизують порядок видачі дозволів, ліцензій, ведення реєстрів і надання електронних адміністративних послуг через Інформаційну систему управління відходами [7] як складову цифрової платформи «ЕкоСистема» [8; 9, с. 16–17].

«Інформаційна система є одним з «наріжних каменів» масштабної реформи, яка стартувала в Україні 9 липня 2023 року із набранням чинності Законом «Про управління відходами». Наразі така система запущена у бета-версії, щоб кожен міг її протестувати та надати свої пропозиції і зауваження. Це важливо, адже у подальшому в ній будуть працювати всі підприємства. Тож разом маємо зробити її дієвою та зручною», – зазначив заступник Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації на онлайн презентації, організованій Міндовкіллям для представників бізнесу та громадськості [10].

Ключова особливість закріпленого на сьогодні підходу полягає у дворівневості допуску до операцій з небезпечними відходами. З одного боку, законодавець передбачає дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів як індивідуальний адміністративний акт, що надається в електронній формі, засвідчує відповідність заявлених технологічних рішень переліку відходів та параметрів експлуатації – публічним екологічним інтересам і, як правило, спирається на наявність позитивного та мотивованого висновку з ОВД. Запровадження процедури з оцінки впливу на довкілля в Україні є кроком вперед, однак залишається ще багато недосконалостей, що можуть нівелювати цю прогресивну ідею [11 с. 162]. З іншого боку, окремо регламентовано ліцензування господарської діяльності з управління небезпечними відходами – встановлено спеціальний правовий режим, що втілює підвищені вимоги до матеріально-технічної бази, компетентності персоналу, технологічної дисципліни і систем екологічного менеджменту, а також передбачає попе-

редню перевірку відповідності матеріально-технічної бази здобувача ліцензії та подальшу регламентацію роботи ліцензіата.

Телеологічне (цільове) тлумачення цієї конструкції демонструє прагнення законодавця одночасно забезпечити превентивну оцінку впливів (через ОВД), технічну придатність і безпечність конкретних об'єктів оброблення (через дозвіл), а також комплексну відповідність оператора системним стандартам управління небезпечними відходами (через ліцензію). Однак при зіставленні матеріальних вимог і процедурних етапів виявляється суттєве дублювання інструментів контролю, що позначається на часових і транзакційних витратах заявників без пропорційного приросту екологічної безпеки. Так, висновок з ОВД вже містить умови допустимості планованої діяльності та перелік екологічних запобіжників і обмежень, які мають бути імплементовані під час спорудження й експлуатації об'єкта; дозвіл на оброблення своєю чергою повторно агрегує цю інформацію на рівні конкретизованих технологічних параметрів, доповнюючи її відомостями про перелік операцій з оброблення відходів і коди відходів за Національним переліком [12], а також, залежно від виду установки, – планами моніторингу чи спеціальними вимогами. Нарешті, процедура ліцензування вимагає окремого підтвердження відповідності матеріально-технічної бази (шляхом виїзної перевірки у визначені строки) та подання розширених відомостей згідно з Ліцензійними умовами, серед яких, зокрема, зазначаються і наявні документи дозвільного характеру. Отже, фактичний результат – багатократна верифікація однієї й тієї самої реальності: екологічної допустимості, технічної спроможності та організаційної придатності.

Ця багатоступенева модель формально вибудована як наступна послідовність: «ОВД → дозвіл на оброблення → ліцензія на управління небезпечними відходами». У практичному вимірі ця модель означає кумуляцію строків, адміністративних комунікацій і документальних підтверджень. Незважаючи на цифровізацію сервісів та реєстрів, включно

з електронним поданням заяв у модулі «ЕкоСистема» й автоматичним формуванням витягів із реєстрів, часовий лаг між завершенням процедури ОВД і набуттям ліцензії часто зумовлюється саме проміжною ланкою дозволу на оброблення, який запитує майже ідентичний масив відомостей і рішень, що зрештою знову опрацьовуються у ліцензійній справі. Змістовний аналіз показує, що ані з позицій запобігання забрудненню, ані з позицій запобігання технологічним інцидентам цей проміжний дозвіл не створює додатних гарантій, яких немає в парі «ОВД + перевірка МТБ у межах ліцензування». Іншими словами, дозвіл виконує радше роль дублювальної процесуальної «шлюзової» точки, ніж унікального інструмента управління ризиками.

У контексті європейського вектора екологічної політики, де домінує інтегрована парадигма попередження і контролю забруднення (зокрема, через інститут інтегрованого дозволу для великих промислових установок), така надлишковість виглядає методологічно застарілою. У міру впровадження інтегрованих підходів, що консолідують екологічні умови функціонування об'єкта в одному акті, логіка подальшої дерегуляції у сфері небезпечних відходів повинна спиратися на усунення дублювань при збереженні матеріальної суворості вимог. Техніко-юридичне рішення тут очевидне: замість окремого «дозволу на оброблення» для операторів небезпечних відходів доцільно інкорпорувати відповідні параметри оброблення (переліки операцій з оброблення відходів, коди відходів за Національним переліком, технологічні карти, умови моніторингу для термічних процесів, спеціальні умови для полігонів) безпосередньо в структуру ліцензії та в Ліцензійні умови, зберігши надійний попередній бар'єр у вигляді висновку з ОВД і підтвердження відповідності матеріально-технічної бази.

Деталізуючи алгоритм дій суб'єкта господарювання, який прагне здійснювати діяльність у сфері управління небезпечними відходами, насамперед необхідно підкреслити, що нульовою фазою завжди виступає процедура оцінки впливу на довкілля. Саме в межах ОВД відбува-

ється верифікація проєктних рішень, аналіз альтернатив, опис і кількісна оцінка потенційних впливів на компоненти довкілля, обґрунтування заходів із запобігання, зменшення чи компенсації впливів, організація громадського обговорення та за підсумком – ухвалення уповноваженим органом мотивованого висновку з визначенням екологічних умов допустимості планованої діяльності. Цей висновок матеріалізує баланс приватного господарського інтересу і публічної екологічної безпеки та є конститутивною передумовою переходу до подальших адміністративних процедур у сфері управління відходами. Власне, він слугує містком між містобудівними, виробничо-технологічними та природоохоронними рішеннями, а його умови повинні бути імplementовані на кожному наступному етапі.

Другим етапом, що передуює ліцензуванню, є отримання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів [13]. Відповідна заява подається в електронній формі через модуль «Еко-Система», до неї додаються структуровані відомості про заявника, місця провадження діяльності, технологічні операції з посиланням на коди операцій, а також коди і назви відходів відповідно до Національного переліку; за певних видів діяльності – зокрема для термічної обробки – додається план моніторингу, а для об'єктів захоронення – спеціально визначений пакет даних. Дозвіл видається безоплатно у формі електронного документа, реєструється в державному реєстрі та пов'язаний із висновком з ОВД, що підтверджує узгодженість технологічних рішень із екологічними умовами. Формально ця стадія призначена для контролю конкретних параметрів об'єкта та його технологічного режиму. Утім, із матеріально-змістової точки зору саме ця стадія і дублює більшість відомостей, що вже будуть повторно подані або перевірені в межах ліцензування.

Третім кроком у чинній моделі виступає перевірка відповідності матеріально-технічної бази заявника. Ця стадія має подвійний сенс. З одного боку, вона забезпечує фактичну верифікацію на місці технічних і технологічних спроможностей оператора щодо заявлених опе-

рацій із небезпечними відходами, у тому числі наявності та справного стану обладнання, інженерних систем захисту, персоналу належної кваліфікації та процедур безпеки. З іншого боку, саме результати такої перевірки постачають ліцензійному органу достовірний масив інформації, що відрізняється від проєктних припущень у звіті з ОВД своєю опорою на фактичний стан справ. Регламентація строків для проведення перевірки, тривалості інспектування та оформлення акта перевірки дозволяє мінімізувати адміністративну невизначеність і «розмазування» процесу в часі. На цьому етапі виникає можливість своєчасного усунення виявлених невідповідностей до подання повного пакета документів на ліцензію, що підвищує ефективність регуляторного циклу.

Четвертим етапом, який завершує цикл, є подання заяви на отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Як зазначає М. М. Сірант, екологічне ліцензування є традиційним і дієвим нормативно-правовим засобом забезпечення екологічної безпеки в Україні [14 с. 102]. Пакет документів формується відповідно до Ліцензійних умов і включає аналітичні відомості про матеріально-технічну базу, її відповідність нормативним вимогам і акт перевірки, інформацію про місця провадження діяльності, рівень доступності для маломобільних груп, технологічні регламенти та інші додатки [15]. Власне, саме ліцензія виконує функцію «універсального ключа» для оператора небезпечних відходів, фіксуючи перелік дозволених операцій і обсяг відповідальності, накладаючи зобов'язання щодо дотримання технологічної дисципліни, екологічного моніторингу, ведення звітності та проходження державного нагляду. Водночас у чинній конструкції вимога надання інформації про наявність документів дозвільного характеру фактично означає, що здобувач ліцензії має завчасно отримати дозвіл на оброблення, якщо він претендує на відповідні операції в межах ліцензії. Саме тут найвиразніше проявляється проблема дублювання: дозвіл стає не матеріально необхідним запобіжником, а документальною «перепусткою» до ліцензії.

На підставі викладеного обґрунтовується доцільність оптимізації моделі шляхом виключення з неї окремого дозволу на оброблення відходів для суб'єктів, що працюють із небезпечними відходами, і трансформації ліцензії на управління небезпечними відходами в єдиний фінальний акт, який акумулює всі релевантні умови і параметри. Така реформа не вимагає послаблення екологічних стандартів: обов'язковість проходження ОВД зберігається; перевірка матеріально-технічної бази напередодні ліцензування зберігається; зміст Ліцензійних умов розширюється за рахунок інкорпорації тих відомостей, що нині акумулюються в дозволі; електронна взаємодія через «ЕкоСистему» і реєстрова прозорість лишаються невід'ємними елементами. У результаті існуюча процедура: «ОВД → дозвіл → ліцензія» замінюється більш раціональною послідовністю «ОВД → ліцензія», де саме ліцензія включає: закріплені в ній переліки операцій з оброблення відходів, коди відходів за Національним переліком, технологічні карти або регламенти, умови моніторингу для термічних процесів, спеціальні умови для полігонів (якщо такі операції заявляються), а також імплементовані як обов'язкові екологічні умови висновку з ОВД. Цей формат зменшує кількість адміністративних кроків, усуває повторне завантаження однакових даних у різні модулі системи, скорочує календарну тривалість процедури та, що принципово, не змінює матеріальну суворість вимог, оскільки всі критичні «запобіжники» збережені в межах ліцензійної справи.

Водночас запропоноване спрощення не повинно поширюватися на суб'єктів, які працюють виключно з відходами, що не є небезпечними. Для цієї категорії операторів доцільно зберегти дозвіл на оброблення як самостійний документ дозвільного характеру, який виконує роль локального регулятора технологічних режимів оброблення відходів, що не є небезпечними, забезпечуючи необхідний рівень контролю без запровадження надмірних, невинуватених процедур. Такий підхід дозволяє диференціювати регулювання залежно від рівня екологічних ризиків: для небезпечних відходів –

інтегрований високостандартний режим через ліцензування як «єдине вікно»; для відходів, що не є небезпечними – збереження дозвільного механізму, достатнього для управління відповідними ризиками.

Висновки. З позицій нормативної техніки реалізація цієї логіки вимагатиме цільових змін до Закону України «Про управління відходами» та відповідної редакції підзаконних актів. У законі доцільно прямо передбачити, що окремий дозвіл на оброблення не запитується у випадку, коли суб'єкт отримує ліцензію на управління небезпечними відходами і заявляє відповідні операції, а змістовні блоки, традиційно притаманні дозволу, стають складовою ліцензії або додатками до неї. Ліцензійні умови мають бути доповнені структурованими формами подання даних про переліки операцій з оброблення відходів, коди відходів за Національним переліком, технологічні параметри, плани моніторингу й спеціальні вимоги; механізм формування умов ліцензії в інформаційній системі повинен автоматично включати екологічні умови висновку з ОВД. Порядок видачі дозволу на оброблення, своєю чергою, варто обмежити сферою відходів, що не є небезпечними, із синхронізацією термінології та посилань на переліки операцій з оброблення відходів і Національний перелік відходів. На рівні інформаційних систем важливо зберегти інтегрованість «ЕкоСистеми», реєстрову відкритість та інтероперабельність із потенційними реєстрами інтегрованих довкіллевих дозволів [16] для великих установок, щоб уникати множинного подання одних і тих самих відомостей.

Критично важливо підкреслити, що саме по собі збереження чинного «дозволу на оброблення» у процедурі для небезпечних відходів ускладнює і без того перенавантажену та складну процедуру отримання ліцензії на управління небезпечними відходами: воно продовжує часову траєкторію, збільшує кількість контрольних точок без унікальної доданої вартості, відволікає адміністративні ресурси як у заявника, так і в органу, й порушує принципи необхідності та пропорційності адміністративного регулю-

вання. Вилучення цієї проміжної ланки з одночасним «вшиттям» її змісту в ліцензію дозволяє, з одного боку, зменшити транзакційні витрати бізнесу та держави, а з іншого – підвищити керованість і прозорість режиму за рахунок концентрації всіх релевантних умов у межах одного, системно важливого акта.

У підсумковому вигляді порівняння двох моделей – чинної та запропонованої – показує, що обидві забезпечують однаковий набір матеріальних запобіжників: обов'язковість проходження ОВД як інструмента превентивної екологічної оцінки, перевірка відповідності матеріально-технічної бази перед допуском до діяльності, фіксація технологічних і екологічних умов функціонування об'єкта в індивідуальному адміністративному акті, ведення відкритих реєстрів та можливість оперативного державного нагляду. Відмінність полягає в організації процедури: у спрощеній моделі всі зазначені елементи зосереджено в ліцензійному провадженні, що починається з ОВД і завершується видачею ліцензії, у якій зафіксовано не тільки права та обов'язки оператора, а й конкретизовані параметри операцій з небезпечними відходами. Така концентрація рішень у межах одного провадження відповідає ідеї «єдиного вікна» у сфері дозвільних процедур, корелює з інтегрованими підходами ЄС і не знижує планку охорони довкілля. Натомість чинна модель додає проміжний документ без самостійного регуляторного

ефекту, що ускладнює шлях до ліцензії й об'єктивно не підвищує рівень екологічної безпеки.

Таким чином, науково обґрунтованою видається рекомендація переформатувати українську модель допуску до діяльності у сфері управління небезпечними відходами за принципом «ОВД → перевірка МТБ → ліцензія», де ліцензія стає єдиним фінальним документом, котрий надає право здійснювати операції з управління небезпечними відходами, інкорпорує всі нині притаманні дозволу на оброблення змістовні умови. Для суб'єктів, які працюють виключно з відходами, що не є небезпечними, доцільно зберегти дозвіл на оброблення як окремий документ дозвільного характеру. Такий диференційований підхід забезпечить регуляторну пропорційність, знизить надмірні процедурні витрати, збереже матеріальну суворість екологічних стандартів і сприятиме узгодженню національної системи з інтегрованими європейськими практиками регулювання впливів на довкілля. У реалізаційній площині він потребує коригування відповідних статей базового закону, деталізації Ліцензійних умов та уточнення підзаконних актів щодо порядку видачі дозволів і функціонування інформаційних систем. Втім, такі корекції є точковими за обсягом і здатні принести диспропорційно високий нормативний та управлінський ефект, зокрема в частині прозорості, швидкодії та керованості державної політики у сфері управління небезпечними відходами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баженова А.А. Адміністративно-правове регулювання ліцензування господарської діяльності: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Тернопіль. 2018. 230 с.
2. Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council of 19 November 2008 on waste and repealing certain Directives (Waste Framework Directive). *Official Journal of the European Union*. 22.11.2008. L 312, p. 3–30. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32008L0098> (дата звернення: 13.10.2025).
3. Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council of 24 November 2010 on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) (Recast). *Official Journal of the European Union*. 17.12.2010. L 334, p. 17–119. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32010L0075> (дата звернення: 13.10.2025).
4. Євстігнєєв А.С. Проблеми правового забезпечення екологічної безпеки у сфері спеціального природокористування в Україні : дис. ... д-ра. юрид. наук : спец. 12.00.06. Київ. 2018. 434 с.
5. Про управління відходами : Закон України від 20.06.2022 р. № 2320-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 17. Ст. 75.

6. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.

7. Про затвердження Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 р. № 1279. *Офіційний вісник України*. 2024. № 5. Ст. 227.

8. ЕкоСистема : національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля. Офіційний портал eco.gov.ua. URL: <https://eco.gov.ua/> (дата звернення: 13.10.2025).

9. Наукова концепція удосконалення законодавства України у сфері управління відходами / за ред. Комітету ВРУ з питань екологічної політики та природокористування. Київ. 2025. 56 с. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33263.pdf> (дата звернення: 13.10.2025).

10. Як працювати у інформаційній системі управління відходами? Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL: <https://mepr.gov.ua/yak-pratsyuvaty-u-informatsijnij-systemi-upravlinnya-vidhodamy/> (дата звернення: 13.10.2025).

11. Винярска М.Г., Кітовський В.Л., Кондратюк О.І. Оцінка впливу на довкілля: умови та досвід реалізації в Україні / за ред. Мартинюк А.М., Холодова Н.В. Рівне. 2021. 181 с. URL: https://www.irf.ua/wp-content/uploads/2021/10/ecoclub_research_full.pdf (дата звернення: 13.10.2025).

12. Про затвердження Порядку класифікації відходів та Національного переліку відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2023 р. № 1102. *Офіційний вісник України*. 2023. № 97. Ст. 5820.

13. Про затвердження Порядку видачі, відмови у видачі, припинення дії дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.12.2023 р. № 1328. *Офіційний вісник України*. 2024. № 8. Ст. 391.

14. Сірант М.М. Ліцензійно-дозвільні засоби забезпечення екологічної безпеки. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2020. № 44. С. 102–106. DOI: 10.32841/2307-1745.2020.44.22.

15. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.12.2023 р. № 1278. *Офіційний вісник України*. 2024. № 5. Ст. 226.

16. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру інтегрованих довкіллевих дозволів. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2025 р. № 1128. *Офіційний вісник України*. 2025. № 80. Ст. 5467.

Стаття надійшла у редакцію: 28.10.2025

Стаття прийнята: 10.11.2025

Опубліковано: 15.12.2025

